

La comunicació de l'Església amb els sis sentits

Des que l'Església catòlica existeix com a tal (institució i fidels) sempre s'ha servit d'una sèrie de conductes per comunicar, per donar a conèixer el seu missatge, la seva raó de ser. Ha aprofitat formes clàssiques i tradicionals. El paper o el rotlle eren el suport necessari per deixar constància de la vida de Jesús, que després es plasmaria en el còdex. No va dubtar a recórrer a qualsevol disciplina de l'art: iconografies a les parets d'un temple, la pintura, l'escultura, també l'arquitectura... va assumir la impremta i, després, tot allò relacionat amb els mitjans de comunicació. Fins i tot, la fe ha portat a crear vies de comunicació, com per exemple el Camí de Santiago, o, sense anar tan lluny, el Viacrucis. Una de les vies que aprofita l'Església institucional és la Delegació de Mitjans de Comunicació que, mitjançant l'edició de publicacions o programes de ràdio i televisió, difon el magisteri i les activitats diocesanes. El present article pretén enumerar aquella comunicació que fa servir tant l'Església institucional com el Poble de Déu al marge de la Delegació de Mitjans de Comunicació. Són canals que utilitzen els sis sentits. Aquests en són alguns dels molts exemples:

Auditiu

- Campanes: anuncien les festes, l'Àngelus, un enterrament, un casament, les hores...
- Música: els cassetes i els discs compactes de música religiosa, l'orgue, altres instruments musicals (com la guitarra), la coral, els cants d'una celebració...
- Les matraques del Tridu Pasqual.

Gust

El pa i el vi són formes de comunicar la presència de Crist en l'Euca-

Pancarta de la Pasqua Jove celebrada l'any 2009 a Castelló d'Empúries.

ristia, el pa com a cos de Crist i el vi com a la seva sang. Fins i tot, després de la transsubstanciació, el pa segueix tenint el gust de pa, i el vi, de vi.

Olfacte

- Encens: fora del sentit que té l'encens en una celebració, que és el de donar culte a Déu i visualitzar la pregària, és fàcil que la seva simple olor, encara que la sentim fora d'un temple, ens evoqui l'Església. Fins i tot, sense que la mateixa Església s'ho hagi proposat, quan olorem una espelma encesa ens ve al cap un temple gràcies a les espelmes votives que s'hi posen davant de les imatges.
- Les flors també donen olors característiques: la ginesta que es posa en temps de Corpus en el temple, o altres flors durant diferents èpoques de l'any.

Oral

- Celebracions litúrgiques. La missió principal de l'Església com a institu-

ció és anunciar el missatge de Jesucrist i la doctrina catòlica. Se serveix per fer-ho de les parròquies i altres temples que són regentats per sacerdots. Allà, el cristià anirà rebent els sagraments.

- Conferències i trobades: organitzades per parròquies, moviments, delegacions. Tracten generalment d'aspectes pastorals, de la fe, la moral...
- Homilia: comentari del capellà o diaca en les celebracions litúrgiques.

Tacte

- Aigua: representa la purificació i la vida. Utilitzada principalment en el Baptisme, també en algunes benediccions.
- Cendra: signe penitencial i de conversió, com en el cas del Dimecres de Cendra.
- Oli: significa la protecció, enfortiment i bellesa. Es fa servir en els sagraments del baptisme, confirmació, unció dels malalts i ordenacions.

Vista

És el sentit més utilitzat:

- Colors: el color de la casulla del sacerdot canvia segons l'època de l'any.

- a) Blanc: Pasqua (significa Resurrecció), Nadal (llum); en les festes del Senyor, com l'Ascensió i la Transfiguració (Glòria de Déu); festes de la Mare de Déu, com l'Anunciació o l'Assumpció (puresa); i Dijous Sant (alegria).
  - b) Morat: Advent (esperança), Quaresma (penitència), Commemoració dels Fidels Difunts i exèquies i enterraments (dolor).
  - c) Vermell: Pentecosta (foc), Diumenge de Rams i Divendres Sant (passió), Festes de sants i santes màrtirs (sang dels màrtirs) i Confirmació (Esperit Sant).
  - d) Verd: temps durant l'any (vida).
  - e) Altres: blau (el 8 de desembre, que se celebra la festa de la Puríssima Concepció, es pot emprar si es vol el color blau cel gràcies a un privilegi que el Vaticà va concedir a Espanya, ja que la patrona de l'Estat espanyol és la Immaculada Concepció. Per altra banda, el color blau és el color atribuït a Maria); i rosat (si es vol, es pot utilitzar el tercer diumenge d'Advent, conegut com a *Gaudete*, i el quart diumenge de Quaresma, conegut com a *Laetare*. El color significa que s'està enmig de cadascun dels temps).
- Ciris: el Ciri pasqual, que significa el Crist ressuscitat.
  - Escultures, imatges religioses.
  - Estampes de beats, sants, mare-dedéus, Jesús...
  - Flors: les flors i l'ornamentació que es posa en l'interior d'un temple. No té la mateixa ornamentació un enterrament que un casament. Per Quaresma, per exemple, no se solen posar flors, o en tot cas, de forma discreta.
  - Foc: el foc de la Vetlla Pasqual, símbol de vida.
  - Gestos: el capellà quan presideix una celebració (imposició de mans,

Les mans esteses, símbol de benvinguda i acolliment.

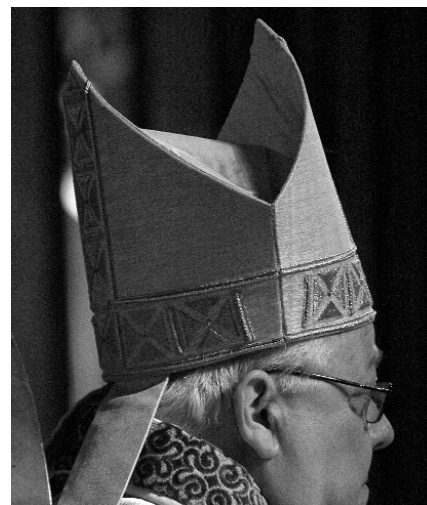
beneir, donar la pau, estendre les mans per pregar...)

- Llibres: la mateixa Bíblia és el llibre més traduït del món. Hi ha moltes altres publicacions relacionades amb el món eclesial: sobre teologia, litúrgia, vides de sants, art...
- Llum: un llum encès al costat del Sagrari vol dir que custodia el pa consagrat. Si el llum està apagat significa que el Sagrari no conté el pa.
- Pintures.
- Pòsters i altre material de paper: les delegacions i secretariats del Bisbat, davant d'una jornada o un acte especial editen cartells que els rectors de parròquies claven a la cartellera dels cancells de l'Església. Són editats generalment des de la mateixa Conferència Episcopal Espanyola, que els envia tant en castellà com en català. També, en alguns casos, s'encarreguen a la Conferència Episcopal Tarraconense, com el de la Jornada Mundial de les Comunicacions. Al llarg de l'any, l'Església convoca jornades i col·lectes eclesials, així com fulletons, díptics, calendaris d'activitats, i altre material promocional...
- Símbols: el símbol més important dels cristians és sense cap mena de dubte la creu. Només veient-la se'ns crea una associació amb Jesús. També hi ha el peix (símbol

interreligiós de persones que creuen en el mateix Déu).

Entre altres, es poden esmentar els símbols que té el bisbe d'una diòcesi:

- a) Mitra: ornament propi dels bisbes i dels abats. Es tracta d'una mena de barret alt i acabat en dues puntes, amb dues cintes que cauen sobre l'esquena.
- b) Solideu: mena de barret en forma de casc esfèric que porten principalment els bisbes, cardenals i papes. El bisbe el porta de color morat, mentre que el dels cardenals és vermell i el del Papa, blanc.
- c) Bàcul: bastó símbol d'autoritat dels bisbes com a pastors espirituals d'una diòcesi.
- d) Pectoral: creu, símbol dels cristians. El bisbe la porta penjada al coll.
- e) Anell: símbol de fidelitat a Déu.

La mitra del nostre bisbe Francesc.

- Vies de comunicació, pelegrinatges: camí de Santiago, la ruta del pelegrí de Tossa, pelegrinatges a llocs sants, santuaris...
- Vitralls

A part, cal tenir en compte també les diapositives, els DVD, pel·lícules o obres de teatre amb contingut cristià que es projecten en els locals parroquials o en altres sales.

ÀNGEL RODRÍGUEZ VILAGRAN